

Center of Greek and Chinese
Ancient Civilizations (KELKIP)

Grief and mourning in a global world: cross-cultural reflections

INTERNATIONAL SYMPOSIUM

August 29 and 30, 2025
Spyros Stefanou Estate
Kampos, Chios

Academic committee:

Mitsi Akoyunoglou (Ionian University)
Chloe Balla (University of Crete)

Sponsor:

JOHN S FAFALIOS
FOUNDATION

Grief and mourning in a global world: cross-cultural reflections

Participants:

Mitsi Akoyunoglou, *Ionian University*

Anna Irene Baka, *Harvard University | Ca' Foscari University of Venice*

Chloe Balla, *University of Crete/Center for Ancient Greek and Chinese Civilizations (KELKIP)*

Jelena Marcovic, *Maison de la Création et de l'Innovation, Université Grenoble Alpes*

Anna Ntinti, *University of Crete*

Eleni Philippachi, PhD, *Psychoanalyst (Hellenic Society of Psychoanalysis and Psychoanalytic Psychotherapy)*

Tue Søvsvø, *Heidelberg University*

Maria Tsakiri, *Panteion University*

Curie Virag, *University of Warwick*

James Zainaldin, *Vanderbilt University*

MEETING SCHEDULE

Friday, August 29 (18.00-20.30):

Ancient wisdoms in dialogue

Moderator: Mitsi Akoyunoglou

Chloe Balla: Opening remarks

James Zainaldin: "Consolation in question: Philosophical perspectives on grief between Greece, Rome, and China"

Tue Søvsvø: "Act out! Boundless grief and Cicero's philosophy of emotions"

Curie Virag: "Love as craftwork in early Confucian rites of mourning"

Saturday, August 30 (18.00-20.30):

From the past to the present

Moderator: Anna Irene Baka

Mitsi Akoyunoglou: "Lamentation shaping continuing bonds: The case study of Chios island"

Maria Tsakiri: "Echoes of the dead: Mourning, mediation, and the digital rewriting of loss"

Jelena Markovic: "Getting the object of grief into view: Ambiguous emotions in cultural loss"

Eleni Philippachi: Closing remarks

Parallel events:

Friday, August 29 (10.00-11.00 & 11.30-12.30):

Philosophy for children workshops on loss (ages 6-8) and the desire to live forever (ages 9-12),

with **Anna Ntinti** (in Greek)

Venue: Koraes Library, Chios Town

Friday, August 29 (21.00):

Film Screening: "The Answer to Forever",

Zheng Yunchang, China 2025 (cinephil.101/Cine Club Chios)

Venue: Perivoli, Kampos, Chios

James L. Zainaldin (Vanderbilt University)

Consolation in question: Philosophical perspectives on grief between Greece, Rome, and China

This paper offers a comparative philosophical analysis of grief and bereavement in Greco-Roman and early Chinese thought, prompted by a conspicuous difference between the two traditions. While Greco-Roman antiquity produced a substantial literary genre of “philosophical consolation” aimed at ameliorating or eradicating the grief of the bereaved, no analogous tradition developed in early China, despite deep philosophical engagement with mourning. This study reframes this observation not as a problem of China’s “absence” but as a question of “presence,” investigating the distinct intellectual frameworks that enabled consolation in the West and discouraged it in the East.

The paper argues that Greco-Roman philosophical consolation, exemplified by writers like Crantor, Cicero, and Seneca, was underpinned by a specific set of philosophical and cultural premises. It identifies five key enabling ideas: (1) grief is useless; (2) human life is inherently full of hardship; (3) death is not an evil; (4) emotions like grief are ethically and psychologically improper and must be suppressed by reason; and (5) the wise person’s happiness is immune to external loss. Within a broader Hellenistic understanding of philosophy as a “therapy of the soul,” these concepts were systematically deployed to treat grief as a malady to be cured, leading to a tradition that actively sought to quell the sorrows of bereavement.

In contrast, early Confucian thought approached bereavement not as a problem to be solved but as a crucial occasion for ethical expression. Centered on meticulously detailed mourning rites (sangli 喪禮), Confucianism, as articulated in texts like the *Liji* and the *Analects*, positioned profound and sustained grief as a moral obligation. For the Confucian gentleman (junzi 君子), feeling and expressing sorrow was the ultimate demonstration of foundational virtues, especially filial piety (xiao 孝) and humaneness (ren 仁). The famous three-year mourning period for a parent was not merely a ritual but an authentic manifestation of a son’s character; as Confucius argues against Zai Wo, a virtuous person is psychologically incapable of feeling “comfortable” and returning to normal life prematurely. From this standpoint, attempting to console or eliminate grief would be ethically corrosive, undermining the very basis of moral cultivation.

The paper further complicates this comparison by examining non-Confucian perspectives. Mohist arguments for “economizing funerals” and Zhuangzi’s radical

reframing of death as a natural transformation presented alternatives that did not valorize prolonged grief and shared certain premises with Greco-Roman thought. The existence of these views underscores that the Confucian approach was a contingent, not an inevitable, outcome in China.

In conclusion, the presence of philosophical consolation in the Greco-Roman world and its absence in China are shown to be the products of differing, yet internally coherent, philosophical commitments regarding the ethical status of grief. This comparative inquiry defamiliarizes the Western assumption that grief is an affliction to be overcome and revitalizes an alternative intuition—that grieving is a profound moral duty—thereby enriching our understanding of the diverse ways philosophy can address the universal human experience of loss.

Η παραμυθία υπό αίρεση: Φιλοσοφικές απόψεις για το πένθος, στην αρχαία Ελλάδα, τη Ρώμη και την Κίνα

Η παρουσίαση αυτή προσφέρει μια συγκριτική φιλοσοφική ανάλυση της θλίψης και του πένθους στην ελληνωρωμαϊκή και την κινεζική σκέψη, εκλαμβάνοντας ως αφετηρία μια έντονη διαφορά ανάμεσα στις δύο παραδόσεις. Ενώ δηλαδή η ελληνωρωμαϊκή αρχαιότητα ανέπτυξε ένα σοβαρό γραμματειακό είδος ‘φιλοσοφικής παραμυθίας’, που στόχο του είχε να θεραπεύσει ή να εξαλείψει τη θλίψη του πενθούντος, η κινεζική σκέψη, παρά το βαθύ της φιλοσοφικό ενδιαφέρον για το πένθος, δεν έχει να επιδείξει κάποια ανάλογη παράδοση. Η παρούσα μελέτη αναπλαισιώνει αυτή την παρατήρηση όχι ως πρόβλημα της ‘απουσίας’ της Κίνας αλλά ως ζήτημα ‘παρουσίας’ της, εξετάζοντας τα διακριτά διανοητικά πλαίσια που κατέστησαν την παραμυθία δυνατή στη Δύση ενώ αποθάρρυναν την αντίστοιχη δυνατότητα στην περίπτωση της Ανατολής.

Στην παρουσίαση καταδεικνύονται οι φιλοσοφικές και πολιτισμικές προϋποθέσεις οι οποίες στηρίζουν την παράδοση της ελληνωρωμαϊκής φιλοσοφικής παραμυθίας, που εκπροσωπείται σε συγγραφείς όπως ο Κράντωρ, ο Κικέρων και ο Σενέκας. Επισημαίνονται πέντε καθοριστικές ιδέες: (1) η θλίψη είναι άχρηστη· (2) ο ανθρώπινος βίος είναι εγγενώς γεμάτος δυσκολίες· (3) ο θάνατος δεν είναι κακό· (4) συναισθήματα όπως η θλίψη είναι ηθικά και ψυχολογικά καταδικαστέα και πρέπει να καταπιεστούν από τον λόγο· (5) η ευδαιμονία του σοφού δεν επηρεάζεται από την εξωτερική απώλεια. Στο πλαίσιο της ευρύτερης ελληνιστικής κατανόησης της φιλοσοφίας ως ‘θεραπείας της ψυχής’, οι έννοιες αυτές αξιοποιήθηκαν συστηματικά αντιμετωπίζοντας τη θλίψη ως ασθένεια που έ χρ ηζε θεραπείας, και οδηγώντας σε μια παράδοση που ενεργά επεδίωκε να καταπνίξει τον πόνο του πένθους.

Αντιθέτως, η πρώιμη κομφουκιανή σκέψη αντιμετώπισε το πένθος όχι ως πρόβλημα προς επίλυση αλλά ως κρίσιμη ευκαιρία για ηθική έκφραση. Εστιάζοντας σε εξαιρετικά σχολαστικές τελετουργίες πένθους (σανγκ λι 喪禮), ο Κομφουκιανός

σμός, όπως διατυπώνεται για παράδειγμα στο Βιβλίο των Τελετών και τα Ανάλεκτα, αντιμετώπισε τη σοβαρή και διαρκή θλίψη ως ηθική υποχρέωση. Για τον ενάρετο άνθρωπο του Κομφουκιανισμού (junzi 君子), το αίσθημα και η έκφραση της οδύνης ήταν η απώτατη έκφραση των θεμελιωδών αρετών, ιδιαίτερα του σεβασμού προς τους γονείς (σιάο 孝) και της ανθρωπιάς (ren 仁). Η περίφημη τριετής περίοδος πένθους για τον γονέα δεν ήταν απλώς μια τελετουργία αλλά μια αυθεντική επίδειξη του χαρακτήρα του γιου· όπως απαντά ο Κομφούκιος στον Τζάι Γουό, ο ενάρετος άνθρωπος δεν είναι ψυχολογικά σε θέση να αισθάνεται 'άνετα' και να επιστρέφει στην κανονική ζωή πρόωρα. Από αυτή την οπτική, η προσπάθεια παρηγοριάς ή εξάλειψης της θλίψης θα ήταν ηθικά επιβλαβής, καθώς θα έπληττε την ίδια τη βάση της ηθικής καλλιέργειας.

Η παρουσίαση αναδεικνύει κάποιες περαιτέρω σύνθετες διαστάσεις της εν λόγω σύγκρισης εξετάζοντας κινεζικές μη κομφουκιανές οπτικές. Μοϊστικά επιχειρήματα υπέρ της συντόμευσης των κηδεών και η ριζική αναδιατύπωση του θανάτου από τον Ζουάνγκζι ως μιας φυσικής μεταμόρφωσης, προσέφεραν εναλλακτικές προσεγγίσεις, οι οποίες δεν ενστερνίζονταν το παρατεταμένο πένθος, ενώ συμφωνούσαν με κάποιες από τις προκείμενες της ελληνορωμαϊκής σκέψης. Η ύπαρξη αυτών των απόψεων υπογραμμίζει το ότι η κομφουκιανή προσέγγιση προέκυψε ως συγκυριακή, και όχι αναπόφευκτη, εξέλιξη στην ιστορία της Κίνας.

Εν κατακλείδι, η παρουσία της φιλοσοφικής παραμυθίας στον ελληνορωμαϊκό κόσμο και η απουσία της στην Κίνα αναδεικνύονται ως προϊόντα διαφοροποιημένων, αν και εσωτερικά συνεκτικών, φιλοσοφικών δεσμεύσεων όσον αφορά τον ηθικό ρόλο του πένθους. Αυτή η συγκριτική μελέτη μάς καλεί να πάρουμε αποστάσεις από τη Δυτική παραδοχή, κατά την οποία το πένθος είναι ένα φορτίο, από το οποίο πρέπει να απαλλαγούμε και ενεργοποιεί εκ νέου μια εναλλακτική ιδέα—ότι το πένθος είναι ένα σοβαρό ηθικό καθήκον—εμπλουτίζοντας έτσι τη δική μας κατανόηση των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους η φιλοσοφία μπορεί να αντιμετωπίσει την καθολική ανθρώπινη εμπειρία της απώλειας.

Tue Søvsø (Heidelberg University)

Act out: - Boundless grief and Cicero's philosophy of emotions

My talk examines Cicero's experience of boundless grief following the death of his daughter Tullia, highlighting his refusal to be consoled and his insistence on embracing the full depth of his sorrow. Unlike conventional approaches where grief is mostly viewed as something to be controlled or overcome, Cicero's letters reveal a profound engagement with his emotions, suggesting that his grief was both a transformative and a creatively potent experience. By comparing Cicero's letters and philosophical works, such as his *Consolation* and *Tusculan Disputations*, the talk argues that Cicero's grief led him to question and challenge existing philosophical

approaches to grief, ultimately advocating for a more nuanced understanding of pain and bereavement. This exploration underscores the potential for grief to foster personal growth and a deeper empathy towards others, positioning it as a significant, albeit painful, part of the human experience

Βγάλτο από μέσα σου! – Αχαλίνωτη θλίψη και η φιλοσοφία των συναισθημάτων του Κικέρωνα

Στην παρουσίασή μου εξετάζω την εμπειρία της αχαλίνωτης θλίψης που είχε ο Κικέρων ύστερα από τον θάνατο της κόρης του Τούλια, και δίνω ιδιαίτερη έμφαση στην άρνησή του να παρηγορηθεί και στην επιμονή του να αισθανθεί το πλήρες βάθος της λύπης του. Σε αντίθεση με τις συμβατικές προσεγγίσεις, κατά τις οποίες η θλίψη αντιμετωπίζεται ως επί το πλείστον ως κάτι που πρέπει κανείς να ελέγξει ή να ξεπεράσει, οι επιστολές του Κικέρωνα αποκαλύπτουν μια σοβαρή σύνδεση με τα συναισθήματά του, και δείχνουν ότι η θλίψη του υπήρξε μια εμπειρία μετασχηματιστική αλλά και δημιουργικά δυναμική.

Συγκρίνοντας τις επιστολές του Κικέρωνα με τα φιλοσοφικά του έργα, όπως η Παραμυθία και οι Τουσκουλανές Διατριβές, η παρουσίαση θα αναδείξει το πώς η θλίψη του Κικέρωνα τον οδήγησε να ξανασκεφτεί και να αμφισβητήσει τρέχουσες προσεγγίσεις απέναντι στη θλίψη, και τελικά να υποστηρίξει μια πιο εκλεπτυσμένη προσέγγιση για την κατανόηση του πόνου και του πένθους. Αυτή η διερεύνηση υπογραμμίζει την ικανότητα που έχει η θλίψη να στηρίζει την προσωπική ωρίμανση και τη βαθύτερη ενσυναίσθηση απέναντι στους άλλους, παρουσιάζοντάς την ως ένα σημαντικό, αν και επώδυνο, μέρος της ανθρώπινης εμπειρίας.

Curie Virág (University of Warwick)

Love as craftwork in early Confucian rites of mourning

Grief is often taken as a felt emotional experience in response to a loss, to be distinguished from rites of mourning, which involve actions prescribed by customs, religious prescriptions or social norms. The sense that the two can be conceptually distinguished seems to be confirmed by our experience of their coming apart: we can feel grief without going through rites of mourning, and we can take part in rites without feeling any grief. In my presentation, I aim to unsettle this division, arguing that our feelings of grief cannot be so neatly disentangled from our practices of mourning. Drawing on the theory of ritual elaborated by the early Confucian thinker Xunzi, I present an alternative framework for understanding the nature of grief, according to which its full and proper realization requires a ritualized space of enactment. On this account, rites of mourning become more than an enactment of grief: they represent a craftwork through which love for the deceased comes to be fulfilled through its creative realization.

Η αγάπη ως τέχνη στις τελετές πένθους του πρώιμου Κομφουκιανισμού

Η θλίψη συχνά αντιμετωπίζεται ως μια συναισθηματική εμπειρία που αναπτύσσει κανείς ως αντίδραση στην απώλεια, και αντιδιστάλλεται στις τελετουργίες του πένθους, που περιλαμβάνουν πράξεις που ορίζονται από έθιμα, θρησκευτικές οδηγίες ή κοινωνικές νόρμες. Η αίσθηση ότι αυτά τα δύο μπορούν να διακριθούν εννοιολογικά μοιάζει να επιβεβαιώνεται από την εμπειρία που έχουμε όταν τα διαχωρίζουμε: μπορούμε να αισθανθούμε θλίψη χωρίς να συμμετάσχουμε στις ιεροτελεστίες του πένθους, και μπορούμε να συμμετάσχουμε σε ιεροτελεστίες χωρίς να αισθανθούμε καμία θλίψη.

Στην παρουσίασή μου, επιχειρώ να άρω αυτή τη διάκριση. Υποστηρίζω ότι τα συναισθήματα θλίψης που αισθανόμαστε δεν μπορούν να διακριθούν τόσο ξεκάθαρα από τις πρακτικές του πένθους. Αντλώντας από τη θεωρία της τελετουργίας του πρώιμου Κομφουκιανού στοχαστή Ζούντζι 荀子 (περ. 310–220 π.Χ.), παρουσιάζω ένα διαφορετικό πλαίσιο κατανόησης της φύσης της θλίψης, κατά το οποίο η πλήρης και σωστή της πραγμάτωση απαιτεί έναν τελετουργικά δομημένο χώρο επιτέλεσης. Με βάση αυτή την περιγραφή, η τελετουργία του πένθους γίνεται κάτι παραπάνω από επιτέλεση της θλίψης: συνιστά μια τέχνη μέσω της οποίας η αγάπη για τον νεκρό ολοκληρώνεται τελικά μέσα από τη δημιουργική της πραγμάτωση.

Mitsi Akoyunoglou (Ionian University)

Lamentation shaping continuing bonds: The case study of Chios Island

The ritual of lamentation (*moiroloi*), a deeply rooted oral tradition historically central to Greek death rituals and performed primarily by women, is rapidly disappearing from modern life. This paper explores the intricate function and transformative significance of lamentation in the bereavement process, drawing on the lived experiences and narratives of elderly laments of Chios Island.

Findings from in-depth interviews reveal that lamentation serves as an important avenue for both individual and collective grief expression, facilitating catharsis and the processing of loss. The female lamenter fulfills a unique role as a bridge between the living and the dead, giving voice to communal sorrow. This analysis is framed by the “continuing bonds” model of grief (Klass et al., 1996), which posits that the bereaved maintain an ongoing emotional, symbolic, or dialogic relationship with the deceased. The ritual of lamentation is a profound embodiment of this bond. It allows mourners to communally externalize their pain, sustain a connection to the deceased, and affirm the emotional reality of a “presence in absence” and renegotiate their relationship with the dead.

Functioning as an informal form of a self-help group, lamentation is rooted in mutual care, solidarity, and the transmission of collective knowledge. Its decline, driven by modernization, social isolation, and changing funerary practices, raises significant concerns about the loss of this vital communal support system and its impact on how contemporary society processes grief.

Το μοιρολόγημα στη διαμόρφωση συνεχιζόμενων δεσμών: Η μελέτη περίπτωσης της Χίου

Το μοιρολόι, μια βαθιά ριζωμένη προφορική παράδοση, που εκτελείται κυρίως από γυναίκες και κατέχει ιστορικά κεντρική θέση στις διαβατήριες τελετές, έχει σχεδόν εξαφανιστεί στις μέρες μας. Μέσα από τη βιωμένη εμπειρία και τις αφηγήσεις ηλικιωμένων μοιρολογιστριών της Χίου, αυτή η μελέτη διερευνά την πολυπλοκή και μετασχηματιστική λειτουργία του μοιρολογιού στη διεργασία του πένθους. Τα ευρήματα που προέκυψαν από την ανάλυση ατομικών συνεντεύξεων φανερώνουν ότι ο θρήνος λειτουργεί ως κανάλι έκφρασης τόσο του ατομικού όσο και του συλλογικού πένθους, διευκολύνοντας την επεξεργασία της απώλειας. Η μοιρολογία δημιουργεί μια γέφυρα ανάμεσα στους ζωντανούς και τους νεκρούς, εκφράζοντας και εκπροσωπώντας τον πόνο της κοινότητας.

Το θεωρητικό πλαίσιο της ανάλυσης βασίζεται στο μοντέλο των «συνεχιζόμενων δεσμών» (Klass et al., 1996), που εξετάζει τη διατήρηση της σχέσης των πενθούντων —συναισθηματική, συμβολική ή διαλογική— με τον θανόντα. Σε αυτό το πλαίσιο, το μοιρολόγημα ενδυναμώνει αυτή την επικοινωνία: επιτρέπει τη συλλογική εξωτερίκευση του πόνου, διατηρεί τη σύνδεση με τον νεκρό, επικυρώνει συναισθηματικά την «παρουσία εν μέσω απουσίας» και διευκολύνει την επαναδιαπραγμάτευση της σχέσης με τον αγαπημένο. Ως μια άτυπη μορφή ομάδας αυτοβοήθειας, το μοιρολόγημα έχει τις ρίζες του στην αμοιβαία φροντίδα, την αλληλεγγύη και τη διατήρηση της συλλογικής μνήμης. Η σταδιακή του εξαφάνιση, λόγω του σύγχρονου τρόπου ζωής, της κοινωνικής απομόνωσης και των αλλαγών στις ταφικές πρακτικές, εγείρει ανησυχίες για την απώλεια μιας ουσιαστικής κοινοτικής στήριξης και για τις πιθανές επιπτώσεις στο πώς ο σύγχρονος άνθρωπος αντιμετωπίζει και επεξεργάζεται το πένθος.

Maria Tsakiri (Panteio University)

Echoes of the dead: Mourning, mediation, and the digital rewriting of loss

This presentation explores how mourning is being reshaped in the digital era through the lens of thanatechnology — the use of digital tools to mediate and transform grief. Drawing on a comprehensive review of contemporary literature, the author’s doctoral dissertation on death representations in contemporary

Athens, and ongoing postdoctoral research, it examines how digital platforms, from social media to AI-driven grief and death bots, facilitate new forms of grieving, memorialisation, and the preservation of deceased persons' memory. Contemporary examples, including Facebook's memorialised profiles, Project December, and personalised AI avatars, illustrate how technology creates digital continuities, enabling the formation of ongoing bonds with the deceased.

At the same time, these digital innovations raise pressing ethical, psychological, and legal concerns, related to authenticity, emotional dependence, and the absence of regulatory frameworks governing digital legacies. The presentation highlights the necessity of anticipating technological developments and establishing robust, thanatosensitive regulatory frameworks to ensure that the use of digital mourning tools, including AI-driven grief and deathbots, remains ethically and legally responsible, balancing the support of the living with respect for the deceased.

Η ηχώ των νεκρών: πένθος, διαμεσολάβηση, και ο επαναπροδιορισμός της απώλειας στην ψηφιακή εποχή

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τον τρόπο με τον οποίο η διεργασία του πένθους αναδιαμορφώνεται στην ψηφιακή εποχή μέσω της θανατοτεχνολογίας (thanatechnology) —της χρήσης ψηφιακών εργαλείων για τη διαμεσολάβηση και τον μετασχηματισμό του θρήνου. Βασιζόμενη σε μια ολοκληρωμένη επισκόπηση της σύγχρονης βιβλιογραφίας, καθώς και στη διδακτορική διατριβή της συγγραφέα για τις αναπαραστάσεις του θανάτου στη σύγχρονη Αθήνα και στην τρέχουσα μεταδιδακτορική της έρευνα, η εισήγηση εξετάζει πώς ψηφιακές πλατφόρμες, από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έως τα AI-driven grief και deathbots, επιτρέπουν νέες μορφές πένθους, μνημόνευσης και διατήρησης της μνήμης των θανόντων.

Σύγχρονα παραδείγματα, όπως τα προφίλ στη μνήμη των νεκρών χρηστών στο Facebook, το Project December και τα εξατομικευμένα AI avatars, υπογραμμίζουν πώς η τεχνολογία δημιουργεί ψηφιακές συνέχειες και διευκολύνει τη δημιουργία συνεχιζόμενων δεσμών με τους νεκρούς. Παράλληλα, οι ψηφιακές αυτές καινοτομίες εγείρουν σημαντικά ηθικά, ψυχολογικά και νομικά ζητήματα, όπως η αυθεντικότητα, η συναισθηματική εξάρτηση και η απουσία ρυθμιστικών πλαισίων για την ψηφιακή κληρονομιά των θανόντων.

Η εισήγηση τονίζει την ανάγκη για πρόβλεψη των τεχνολογικών εξελίξεων και για την ανάπτυξη ισχυρών, ευαίσθητοποιημένων ως προς τον θάνατο κανονιστικών πλαισίων. Ζητούμενο είναι η χρήση των ψηφιακών εργαλείων θρήνου, συμπεριλαμβανομένων των καθοδηγούμενων από την TN θρήνων και των deathbots, να είναι ηθικά και νομικά υπεύθη, εξισορροπώντας την υποστήριξη των ζωντανών με τον σεβασμό προς τους νεκρούς.

Jelena Marcovic (Université Grenoble Alpes)

Getting the object of grief into view: Ambiguous emotions in cultural loss

Cultural bereavement or migratory grief, grief at separation from one's home country or culture, presents a distinctive problem for the griever. Unlike many cases of grief, in which the griever is readily able to home in on the lost object —often all too much so, as their thoughts may be consumed with it— a griever of cultural loss may have ambiguous feelings that don't clearly land on their intentional object. The psychological and clinical literature on grief classifies cultural bereavement as an ambiguous loss, a loss with unclear boundaries.

Although this notion captures some aspects of cultural bereavement, the ambiguity of grief emotions arises not only due to features of the object, but also features of the grieving subject. I will argue that the transformation in the practical identity of the subject alters the background against which we identify and determine the significance of the object of grief. Because the immigrating person is in the midst of altering and interrogating their practical identity, they lack a stable and well-defined set of cares that would normally pinpoint the loss.

Τοποθετώντας το αντικείμενο της θλίψης στο οπτικό μας πεδίο: Αντιφατικά συναισθήματα στην πολιτισμική απώλεια

Το πολιτισμικό πένθος ή ο προσφυγικός πόνος, δηλαδή η απώλεια για τον αποχωρισμό της πατρίδας ή της κουλτούρας, είναι ένα διακριτό ζήτημα για αυτόν που πενθεί. Σε αντίθεση με πολλές περιπτώσεις πένθους, κατά τις οποίες αυτός που πενθεί είναι σε θέση να αφοσιώνεται στο αντικείμενο που χάθηκε —συχνά μάλιστα σε υπερβολικό βαθμό, έτσι που αυτό να μονοπωλεί τη σκέψη του— ο άνθρωπος που βιώνει το πολιτισμικό πένθος έχει αμφίσημα συναισθήματα, που δεν επικεντρώνονται ξεκάθαρα στο αντικείμενο της απώλειας. Τόσο οι ψυχολογικές όσο και οι κλινικές έρευνες πάνω στη θλίψη καταγράφουν το πολιτισμικό πένθος ως αμφίσημη απώλεια, απώλεια με ασαφή όρια. Παρόλο που αυτή η έννοια ανταποκρίνεται σε κάποιες πλευρές του πολιτισμικού πένθους, η αμφισημία των συναισθημάτων θλίψης προκύπτει όχι μόνο εξαιτίας των χαρακτηριστικών του αντικείμενου, αλλά και των χαρακτηριστικών του πενθούντος υποκειμένου.

Θα υποστηρίξω ότι ο μετασχηματισμός της πρακτικής ταυτότητας του υποκειμένου τροποποιεί το υπόβαθρο σε σχέση με το οποίο ορίζουμε και καθορίζουμε τη σπουδαιότητα του αντικείμενου της θλίψης. Καθώς το άτομο που έχει μεταναστεύσει βρίσκεται στη διαδικασία τροποποίησης και ελέγχου της ταυτότητάς του, στερούνται ένα σταθερό και ευδιάκριτο σύνολο από φροντίδες που υπό φυσιολογικές συνθήκες θα οριοθετούσε την απώλεια.

Terms like ‘viewneral’ or ‘econdolence’ were introduced to describe ‘virtual funeral services’, which, unlike the counterpart of a real funeral, could bring people across the globe together. In this workshop we propose to discuss and draw attention to the different aspects of honoring the dead that emerge across different intellectual backgrounds, trace their historical origins, but also their survival on traditional and modern practices, and associate them with contemporary theories of emotion.

www.kelkip.gr